

Za otroke, ki ostanejo med počitnicami doma

Šolska vrata so se že zdavnaj zaprla in za okoli 30.000 ljubljanskih osnovnošolcev je napočil čas »popolne svobode«. Čas velikega pričakovanja je torej tu, tu so počitnice, sonce in razigrana mladost. Vsaj prve dni, prve tedne. Nekateri odhajajo na taborjenja, na letovanja na morje, približno 15 odstotkov osnovnošolcev preživi del počitnic v različnih kolonijah, približno prav toliko jih odide na počitnice s starši, vsi ostali, več kot polovica pa ostanejo doma, v mestu, v zaдушljivem zraku med asfaltom in se po prvih dneh, prvih tednih navdušenja nad počitnicami, dva meseca dolgočasijo.

Da bi popravili zamujeno in zapolnili vrzel v varstveni dejavnosti in družbeni vzgoji, so se občinske organizacije zveze prijateljev mladine v vseh petih ljubljanskih občinah v dogovoru s TIS lansko leto odločile za posebne rekreacijske oblike počitniškega varstva otrok. Gre za dnevne programe pretežno športno rekreacijskega značaja, kjer naj bi bili vzgojni kadri v glavnem strokovnjaki, bodisi amaterji ali profesionalci s telesnokulturnega področja, organizacija pa naj bi se kar najbolj približala domačemu okolju in otrokovim prijateljskim skupinam. Otroci, tisti, ki bi sicer ostali doma, in sicer bi vedeli kaj početi, bi se lahko vključevali v dnevno varstvo katerikoli dan v tednu in v tisto skupino, ki bi jo sami izbrali, denimo plavanje, športne ali družabne igre, izleti, taborjenje, obisk matinee ali muzeja in podobno.

Tako so v vseh občinah načrtovali bogate in dinamične programe, toda rezultati vseh teh priprav niso bili — ugotavlja raziskava o počitniški rekreacijski dejavnosti ljubljanskih otrok v lanskem letu, ki so jo pripravili na mestni zvezi prijateljev mladine — niti v so razmerju z vloženim delom niti v skladu z domnevnimi potrebami otrok. Uspešni so bili le plavalni tečaji, zlasti za Bežigradom (pri Šternu in Belinki), kjer je bilo dnevno vključenih okoli 90 otrok, vse ostale dejavnosti pa so bile slabo ali zelo nestalno obiskane.

V Centru denimo so lani občine krajevno razdelili na štiri centre: šole in igrišče Prule, Toneta Cufarja, Prežihovega Varanja in park Tivoli. Samostojno sta pri tem sodelovali

KS Ajdovščina in Kolodvor. Mimogrede povejmo tudi to, da je varstvo zlasti predšolskih otrok v KS Ajdovščina že dokaj »udomačeno«.

Kljub temu da so bili starši obveščeni, da v počitnicah ne bo klasičnega šolskega varstva, se otroci niso pripravljali na dnevno športno rekreacijo. Šole Toneta Tomšiča in Jožeta Potrča so bile po tri prijave, z Majde Vrhovnikove pa 15, ki pa potem niso vsi prišli. Tudi med akcijo je bil obisk nestalen — povprečno 10 otrok na dan v vseh štirih centrih. Na Prulah, denimo, je prihajal en vzgojitelj, a v 14 dneh ni bilo niti enega otroka, v dveh mesecih pa je prišlo skupaj pet otrok.

Kje so tičali vzroki za slabe obiske sicer dobro zastavljenih programov? Raziskava ugotavlja, da je bila verjetno osnovna pomanjkljivost v preveč centralizirani organizaciji in preveliki podobnosti s šolskim varstvom (starši želijo, da se njihov otrok v počitnicah »odpočije« od šole in šolnikov, pa tudi samim otrokom med počitnicami šola prav nič ne »diš«).

Bolj natančen odgovor na to vprašanje bi dala posebna raziskava odnosa otroka do šole, še posebej v njegovem prostem času. Vsekakor bo treba odgovoriti na vrsto vprašanj, zaključuje raziskava, kot denimo, ali je smotrno tovrstne akcije (dnevne varstva otrok) povezovati na šolo, ali niso vse te akcije preveč oddaljene od naravnih zbirališč otrok, kakšna je raven zavesti staršev o razvojni, vzgojni in socialni varnosti organiziranega varstva, letovanja otrok, kakšna so njihova hotenja, njihove težnje po bolj intimnih stikih s prijatelji v igri in razvedrilu in ali jim mi, čustveno manj občutljivi odrasli, to znamo organizirati?

Kljub vsem številnim vprašanjem je eno izmed osnovnih vodil jasno: najbolj razširjena dejavnost med mladimi tako v šoli, doma in kjerkoli, sta šport in rekreacija. To pa bo mogoče uspešno organizirati le tam, kjer se združujejo vsi za akcijo pomembni dejavniki, telesnokulturne organizacije, društva prijateljev mladine, taboriški odredi, mladinski aktivni in drugi, to je v krajevni skupnosti.

In kaj so pripravili v Centru letos? Program je pester in zanimiv, in kot kaže bo uspešnejši kot lani. Dnevno varstvo zlasti šolskih otrok — kot smo že omenili je za predšolske otroke organizirano tako varstvo v parku v krajevni skupnosti Ajdovščina. V Leninov park — so se nekako usmerili: na šoli Prežihovega Varanja. Otroci prihajajo v šolo že ob šestih zjutraj — to je menda edini primer v Ljubljani. Čas od šestih do osmih preživijo ob najrazličnejših družabnih igrah, glasbi, igračah in podobnem — z njimi je seveda vzgojiteljica, potem pa se ob lepem vremenu odpravijo bodisi v Tivoli ali na kopališče. V prihodnje bodo, seveda če bo dovolj prijav, organizirali še druge dejavnosti, denimo krajše izlete, pohode in podobno. Za to dnevno varstvo morajo otroci prnesti malice s seboj (mimogrede povejmo, da imajo denimo moščanski otroci brezplačno malico in prav tako brezplačno vstopnino za kopanje), starši pa se za kosilo lahko dogovorijo tudi v bližnjem vrtcu v Puharjevi ulici.

(a-k)

Protest zaradi uničene zelenice

Stanovalci Miklošičeve 34 so imeli 27. junija protestno zborovanje zaradi uničene zelenice. Poglejmo si stvari поблиže.

Del dvorišča je bil namenjen za rekreacijo otrok in starejših ter za obešanje perila, del pa je bil pokrit z rušo. Jernej Susteršič, pred kratkim izvoljeni predsednik hišnega sveta, je velik ljubitelj narave, tako da je sam na robove te zelenice pripeljal dva kamiona zemlje in nasadil okrasne trajnice ter divjo vinsko trto za vertikalno ozelenitev pa nasadil trte ob zidu njihovega in sosednjega dvorišča.

Ob adaptacijskih delih podjetja JAT je bila ruša uničena, kar pa je ostalo, so jo uničili z nabijanjem žoge starejši otroci te hiše. Priložnost naredi tatu — »nogometiški« so si prisvojili prostor, ter ob svojem treniranju razbili več okenskih šip, uničili so dekorativna betonska ograja za gredico, trajnice in divja trta, močno so poškodovali leseno ograjo, razbit je bobrovec na mejnem zidu, načel je zidni omet. Z dviganjem prahu na peščenem dvorišču so onesnaževali notranje prostore stanovalcev vse do tretjega nadstropja, pa tudi delovne prostore JATA, obešeno perilo se maže.

Podjetje, ki je že opravljalo adaptacijska dela, bi moralo pripeljati zemljo in obnoviti rušo, vendar tega ni storilo in je še posebej zato prišlo do popolnega uničenja zelenice. Stanovalci so opravičeno ogorčeni. Poleg tega je JAT po preselitvi opustil dobro ohranjen kiosk, ki na dvorišču zavzema že tako premajhen prostor. Se nekaj je — na pol podrti baraka podjetja Mercator, kjer spravljajo trikolore. Da ne govorimo o parkiranih avtomobilih ravno pod stolom za stepanje preprog, kar onemogoča njegovo uporabnost. Smetnjaki so prenapolnjeni, zlasti z odpadnim materialom gospodarskih organizacij, z zbiranjem in odvažanjem papirja bi razbremenili smetnjake in odpravili nehijsko kopičenje smeti okoli njih ter tako tudi prispevali k akciji »Zbirajmo star papir za boj proti raku«. Tudi ob odtočnih kanalih se zbira veliko nesnage in smradu, posebno ob nepredvidnem zlivanju odpadkov ljubljanske mlekarne.

To so v kratkem problemi

stanovalcev Miklošičeve 34. Najbolj jih je prizadela zelenica, saj so pripravljene pomagati in si tudi žele urejeno dvorišče. Pa vendar gre tu za večje probleme kot za uničeno zelenico — gre za splošno akcijo za varstvo človekovega okolja, da se ne uničuje zelenje, ki je pač, gre še za več — za ohranitev tistega zelenja, ki ga na majhnih prostorih in v težkih pogojih sploh lahko negujejo. Gre za dvorišča, tiste prostore ob hišah z večjim številom stanovalcev, ki so tudi edini prostori za igranje majhnih otrok in počitek starejših. Gre za majhne oaze v tej asfaltni džungli, z malo zelenja in z umazaniam industrijskim zrakom.

Prav gotovo v Ljubljani ni malo dvorišč, ki bi lahko imele zelenje, in niti ni malo takih, kjer so zelenje uničili, pa vendar niso ničesar storili. Zato toliko bolj lahko pozdravimo takšno reagiranje stanovalcev in tudi idejo Susteršiča za širšo akcijo »Ozelenimo in uredimo naša dvorišča«.

Za uresničitev akcije pa bi se morale v okviru KS ustanoviti posebne komisije s strokovnimi sodelavci, ki bi vsem stanovalcem, kjer dvorišča so, pomagali pri njihovi ureditvi. Kjer ni nujno, da je pesek, naj bodo zelenice, kjer je asfalt, naj bi postavili cvetlične lončke, po zidovih bi bilo zelenje. Zelenje človeku dviga razpoloženje in mu daje kisik. Susteršič tudi predlaga, da bi od šestih poslovnih prostorov imeli vsaj enega predstavnika v hišnem svetu, tako da bi lažje reševali skupne probleme.

Poglejmo si še drugo plat medalje. Šef poslovalnice JATA Vasja Mencej se je razburil, da tako več kot dva grma ni bilo ter da ima JAT prav gotovo važnejše zadeve kot pa to zelenico. Vendar je poudaril, da bo kolektiv vso zadevo samostojno uredil, sicer pa je to njihova notranja zadeva.

Torej vse skupaj se bo uredilo s pomočjo KS Kolodvor ter stanovanjskega podjetja Dom pa bodo uredili vse ostale probleme. Zapisali smo vse to, ne da bi koga kompromitirali, temveč da pokažemo pripravljenost stanovalcev bojevati se za ohranitev zelenega in da spodbudimo vse ostale, da jih posnemajo.

ALENKA BURJA

